

Environmentálne záťaže príprava zákona

Ing. Jozef Mako

27.9.2007

Z histórie

- Programové vyhlásenie vlády SR schválené uznesením zo dňa 31. júla 2006
- Bod 2.5 Starostlivosť o ŽP
- Dlhodobý závažný problém Slovenska – nelegálne skládky odpadov a staré environmentálne záťaže (monitoring, inventarizácia, hodnotenie nebezpečnosti, určenie priorit postupného odstraňovania negatívnych vplyvov)
- Zákon o environmentálnych záťažoch je v príprave viac ako 5 rokov
- Nedosiahnuté definitívne znenie zákona (návrh zákona spracovaný sekciou geológie bol pre priemysel neprijateľný)
- Angažovanie spoločností chemického a farmaceutického priemyslu na príprave zákona pod Zväzom CHFP SR
- Menovanie pracovnej skupiny na prípravu zákona

Členovia pracovnej skupiny

- Za MŽP SR
 - geológia RNDr. Jozef Franzen
 - voda Ing. Marián Supek
 - eurofondy Ing. Katarína Šašková
 - sekcia KŽP Ing. Vladimír Blažíček

- Za ZP SR
 - Ing. Jozef Mikulec

- Za ZCHFP
 - Ing. Jozef Mako,
 - Ing. Marián Kvasnica

Ciele zástupcov ZCHFP SR

1. Podieľať sa na zjednodušení a spriehľadnení návrhu zákona
2. Jednoznačné zadefinovanie pojmov
3. Maximálne využiť platné zložkové zákony
4. Zhodnotenie vplyvu na podnikateľské prostredie, štátny rozpočet a samosprávu
5. Hľadať možnosti využitia ekonomických nástrojov (dotácie, odvody do EF, daňové úľavy)

Hlavné zásady navrhnutého zákona

- Cieľom zákona je : znižovanie nepriaznivých účinkov EZ na ŽP a zdravie človeka
- Základné pojmy:
 - **Environmentálna záťaž** - stav vzniknutý poškodením:
 - pôdy a horninového prostredia v dôsledku ľudskej činnosti nad mieru stanovených kritérií
 - podzemnej vody, ktorá má nepriaznivé účinky na dobrý chem. stav podzemných vôd nad mieru stanovených kritérií.
- **Pôvodca EZ**- každý kto svojou činnosťou spôsobil EZ vrátane jeho právneho nástupcu.
- **Držiteľ EZ**- vlastník alebo správca nehnuteľnosti na ktorej sa EZ nachádza
- **Sanácia EZ**- odstránenie kontaminácie na úroveň určenú analýzou rizika, odstránenie príčiny kontam., alebo zníženie negatívnych vplyvov kontam. na ŽP a zdravie človeka

- **Zaistenie EZ**- súbor opatrení na zastavenie šírenia znečisťujúcich látok do ŽP.
- **Audit EZ**- nezávislé posúdenie environmentálnych pomerov lokality za účelom vycislenia predpokladaných nákladov na sanáciu
- **Pravdepodobná EZ**- podozrenie o existencii EZ (zápis do A registra)
- **Zodpovedná osoba** môže byť- pôvodca, držiteľ, štát v zastúpení príslušným ministerstvom alebo štát ak prevzal zodpovednosť
- **Register EZ** sa člení:
 - časť A- evidencia pravdepodobných EZ
 - časť B- evidencia EZ
 - časť C- evidencia sanovaných EZ ukončená posaňacím monitoringom
 - časť D- evidencia sanovaných lokalít pred účinnosťou tohto zákona

Postup pri uplatňovaní zákona:

- Identifikáciu pravdepodobnej EZ zabezpečuje MŽP SR vrátane prieskumu (ak je potrebný) prostredníctvom autorizovanej osoby
- Záverečná správa potvrdí existenciu záťaže (zápis do registra B) alebo nepotvrdí existenciu záťaže (vyčiarkne z registra A)
- Klasifikácia- zoradenie záťaží z registra B podľa stupňa nebezpečnosti a naliehavosti zabezpečí ministerstvo
- Štátny program sanácie (päť rokov) schvaľuje vláda SR

- Zodpovedná osoba za záťaž musí:
 - zabezpečiť prieskum EZ ktorej súčasťou je analýza environmentálna a zdravotných rizík
 - návrh programu sanácie ktorý obsahuje:
 - a.) schválenú záverečnú správu z prieskumu EZ
 - b.) schválenú analýzu rizík
 - c.) štúdiu realizovateľnosti sanácie
 - d.) ciele sanácie
 - e.) cieľové kritéria sanácie stanovené analýzou rizika
 - f.) postup realizácie sanácie
 - g.) návrh technického zabezpečenia realizácie sanácie
 - h.) plán monitorovacích prác
 - i.) určenie finančných nákladov potrebných na sanáciu
 - j.) časový a vecný harmonogram realizácie programu sanácie
- Po vykonaní sanácie zodpovedná osoba zabezpečí vypracovanie záverečnej správy o vykonaní sanácie a projekt posadačného monitoringu
- Po schválení zapíše ministerstvo sanovanú záťaž do časti C registra.

Správne delikty

- Priestupky: do 50 tis. Sk
- Pokuty : od 200 tis. Sk do 10 mil. Sk
Pokuty ukladá ObÚ ŽP a SIŽP ,výška podľa závažnosti
- Všetky odborné činnosti musí zodpovedná osoba zabezpečiť a realizovať len prostredníctvom autorizovanej osoby. Autorizáciu udeľuje MŽP SR

Súčasný stav v príprave

- Návrh paragrafového znenia zákona je v podstate z technického hľadiska spracovaný
- zostáva dohodnúť prechodné ustanovenia a riešenie kaucie v prípade predaja pozemku so záťažou
- kritéria znečistenia podzemných a povrchových vôd (dôležitý bod ktorý bude určovať nutnosť a rozsah sanácie a úroveň dekontaminácie) stanoví sekcia vôd až koncom roku 2008 t.j. budú až súčasťou vykonávacej vyhlášky
- V septembri sa malo uskutočniť ešte jedno spoločné stretnutie pracovnej skupiny ,kde mali byť dohodnuté otvorené body

Hlavné riziká pre spoločnosti

- Zákon má byť prijatý skôr, ako bude ukončená identifikácia a inventarizácia EZ ktorú zabezpečuje SAZP.
- Nebola spracovaná dopadová štúdia na štát ani podnikateľské prostredie. (Je štát resp. štátny rozpočet „pripravený“ na implementáciu zákona, zvládne podnikateľské prostredie ekonomickú záťaž pri realizácii štátneho programu sanácií, nebudú „prednostne“ riešené podnikateľské subjekty atď.)
- K zákonu nie sú pripravené vykonávacie predpisy.
- Nie je jasné kto bude môcť čerpať fondy EU na sanácie.
- Nie sú dostatočne zvážené možnosti využitia iných ekonomických nástrojov (prerozdelenie odvodov do Envi fondú, nákladová položka na sanácie atď.)

Pokiaľ nebudú doriešené vyššie uvedené riziká, návrh zákona má minimálnu šancu prejsť pripomienkovacím konaním

Ďakujem za pozornosť